

Rekenkamercommissie

Aan:

de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten,
Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

Voorschoten, 12 december 2016

Onderwerp:

Voortgang Onderzoeksplan 2016-2017

Geachte leden van de raad,

Met veel genoegen informeren wij u over de uitgevoerde werkzaamheden in 2016 ten aanzien van onderzoeken die zijn opgenomen in het Onderzoeksplan 2016-2017. Tevens geven wij aan welke onderzoeken wij voor 2017 gaan uitvoeren en wat de gevolgen hiervan zijn voor het budget.

1. Uitgevoerde werkzaamheden in 2016

Op 16 februari 2016 hebben wij aan de gemeenteraden het rapport **'Zorgen voor transformatie, onderzoek naar de voorwaarden voor een efficiënte organisatie en uitvoering van de Jeugdwet en Wmo'** aangeboden. Dit omvangrijke rapport geeft naast een beschrijving van de nieuwe decentralisatietaken vooral inzicht in de stand van zaken van het transformatieproces.

Ten behoeve van vertegenwoordigers van de commissies Planning&Control/Audit, die gezamenlijk bij elkaar waren op 6 april 2016, heeft de Rekenkamercommissie aan de hand van een notitie gesproken over de recente belangrijke wijzigingen van het **Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)** en welke bestuurlijke keuzes er gemaakt kunnen worden voor het opstellen van de programmabegroting.

Met het rapport **'Woonvisies in het vizier, een aandachtspuntenlijst voor de gemeenteraden'**, uitgebracht op 8 april 2016, hebben wij kort en bondig aangegeven op welke wijze de gemeenteraden de sturingsmogelijkheden kunnen benutten voor het woonbeleid.

Het rapport **'Beter sturen op digitale dienstverlening'** van 13 april 2016 ging in op de betrokkenheid van de gemeenteraden bij dit beleid, de aansturing bij verbonden partijen, de informatiebeveiliging en het monitoren van de wensen en klanttevredenheid van inwoners en ondernemers.

Op verzoek van de Begeleidingscommissies Bestuurkrachtonderzoeken in Wassenaar en Voorschoten hebben wij aandachtspunten aangedragen voor de beoordeling van offertes en opzet van de **bestuurskrachtonderzoeken**, respectievelijk op 7 mei 2016 en 5 juni 2016.

Het 10 jarig bestaan van de Rekenkamercommissie hebben wij gevierd met een Symposium op 3 juni 2016 met als thema **'De raad op zoek naar een nieuwe rol?'**. Rien Fraanje, bestuurskundige en publicist, pleitte tijdens de inleiding 'Stop met SMART-geformuleerde doelstellingen, maar schets procesdoelen'.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

In een door de gemeenteraad van Oegstgeest aangenomen motie is het verzoek gedaan aan de Rekenkamercommissie om een evaluatieonderzoek uit te voeren naar Servicepunt71, het samenwerkingsverband op gebied van bedrijfsvoering voor de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Dit onderzoek is specifiek gericht geweest op de samenwerking tussen **Oegstgeest en Servicepunt71**. Het rapport is aan de gemeenteraad van Oegstgeest aangeboden op 7 oktober 2016. De benodigde extra financiële middelen voor dit onderzoek zijn verschaft door de Gemeente Oegstgeest.

Het voornemen was om in november 2016 samen met de (sub)commissies Planning & Control/Rekening & Audit te onderzoeken op welke wijze de Raad beter inzicht kan krijgen in de (voortgang van de) **implementatie van de aanbevelingen** van de Rekenkamercommissie door het college/ambtelijk apparaat. Wij zijn blij met de constatering dat sinds kort uw gemeenteraad raadsbesluiten neemt over de aanbevelingen in een rapport van de Rekenkamercommissie. Uit het regulier overleg dat de Rekenkamercommissie recent had met de griffiers van de gemeenten is gebleken dat de monitoring van de implementatie van de aanbevelingen een belangrijk aandachtspunt is en dat er vorderingen zijn gemaakt om deze monitoring geautomatiseerd plaats te laten vinden. Dit onderwerp en deze brief over de voortgang van Onderzoeksplan 2016-2017 bespreken wij graag met de gezamenlijke commissies Planning & Control in februari 2017.

2. Voortgang Onderzoeksplan 2016-2017

Op 9 november 2016 en 8 december 2016 heeft de Rekenkamercommissie de voortgang van het Onderzoeksplan 2016-2017 besproken en specifiek de onderzoeksonderwerpen voor 2017. Een aantal voorgenomen onderzoeken is vertraagd. De voornaamste redenen hiervoor zijn dat de in de eerste helft van dit jaar uitgebrachte rapporten en het geven van toelichtingen in de raadscommissies een langere doorlooptijd hadden dan gepland. Tevens was de organisatie van het symposium vanwege 10 jarig bestaan van de Rekenkamercommissie in juni 2016 een niet geplande activiteit.

Voor 2017 zijn we voornemens onderzoeksrapporten uit te brengen over:

- Riolering.
- Burgerinitiatieven.
- Onderzoek op gebied sociaal domein.
- Vervolgonderzoek digitale dienstverlening (onder voorbehoud).
- Onderzoek doorwerking aanbevelingen op gebied van de gemeentefinanciën.

Het geplande onderzoek naar subsidiebeleid voeren wij voorlopig niet uit. Uit de reacties van de gemeenteraden na de aanbieding van ons Onderzoeksplan bleek dat dit onderwerp het minst in de belangstelling stond. Voorlopig is er ook geen regionaal onderzoek gepland samen met de Rekenkamer(commissie)s uit Holland Rijnland.

Kort lichten wij de hiervoor vermelde onderzoeken voor 2017 nader toe. Aansluitend geven wij aan wat de budgettaire consequenties zijn van de vertraagde uitvoering van de onderzoeken.

Riolering

Het onderzoek wordt uitgevoerd voor de vier gemeenten en heeft de volgende doelen:

- De Raad inzicht te geven over de voortgang van de geplande vervanging en onderhoud van de riolering.
- De Raad inzicht te geven welke eventuele intensivering nodig is om de riolering op het gewenste kwaliteitsniveau te houden of te krijgen, mede in het licht van gevolgen van de klimaatverandering.
- De Raad inzicht te geven welke consequenties eventuele achterstanden en/of intensiveringen hebben voor de rioleringskosten en rioolheffing voor de langere termijn.

Medio november 2016 is dit **onderzoek** gestart. De planning is om het rapport vóór 1 juli 2017 aan de gemeenteraden aan te bieden.

Burgerinitiatieven

In het Onderzoeksplan zijn we uitgegaan van een onderzoek *burgerparticipatie*. Uit het vooronderzoek bleek dat de gemeenten op dit terrein al veel ontwikkelingen gaande zijn en op terrein van *burgerinitiatieven* minder. Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de vormen van burgerinitiatieven binnen de vier gemeenten en de terreinen waarop deze burgerinitiatieven plaatsvinden. Daarnaast beoogt het onderzoek inzicht te krijgen in hoe de gemeenten en meer in het bijzonder de gemeenteraden omgaan met burgerinitiatieven, en het zo nodig stimuleren van visievorming door de gemeenten ten aanzien van dit onderwerp. Bij de visievorming wordt nagegaan in hoeverre hier dilemma's een rol spelen als afweging publiek versus privaat belang, en over de verdeling van rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (inclusief risico's).

Het onderzoek wordt in fasen uitgevoerd:

- Fase 1 van het onderzoek is gericht op een inventarisatie van bestaande vormen van burgerinitiatieven.
- Fase 2 van het onderzoek is gericht op het beleid van de gemeenten ten aanzien van de verschillende vormen van burgerinitiatieven zoals blijkt uit beleidsnota's en visies op dat terrein. Is hier sprake van een beleid waarin alleen voorzien is in inspraak of participatie in het gemeentelijk beleid. Of vindt hier ook stimulering en facilitering plaats?
- Fase 3: hierin staan een aantal casussen centraal. In deze fase wordt ook onderzocht of het gemeentelijk beleid ten aanzien van burgerinitiatieven in de praktijk het beoogde doel bereikt.

Het onderzoek start medio december 2016 en de beoogde aanbieding van het rapport is gepland in oktober 2017.

Onderzoek op gebied sociaal domein

Het begin 2016 afgeronde onderzoek op het terrein van het gedecentraliseerde sociale domein richtte zich op de Jeugdzorg en de Wmo. Een volgend onderzoek op dit terrein zou de Participatiewet kunnen betreffen. De omvang en complexiteit van dit onderwerp brengt met zich mee dat het verstandig is een deelterrein in beschouwing te nemen. Daarbij kan gedacht worden aan de nieuwe doelgroepen die sinds januari 2015 onder de Participatiewet vallen nu de voormalige WSW respectievelijk WAJONG gesloten zijn voor nieuwe gevallen respectievelijk voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten. De invalshoek zou kunnen liggen bij het inventariseren en onderzoeken van de concrete ervaringen van individuele gebruikers van de nieuwe wet. De Rekenkamercommissie gaat zich eerst oriënteren op dit onderwerp onder andere op de timing van voorziene besluitvorming op dit terrein en komt daarna met een onderzoeksopzet.

Een alternatief voorstel op dit gebied betreft de ervaringen van gebruikers van huishoudelijke hulp. Met ingang van de Wmo 2015 is door de Rijksoverheid een nieuwe beleidsfilosofie neergelegd (niet langer 'compensatie' maar 'een passende bijdrage aan zelfredzaamheid en participatie') die met een aanzienlijke bezuiniging (van structureel 40 %) gepaard gegaan is. Wat zijn de ervaringen van de gebruikers van huishoudelijke hulp na implementatie van deze nieuwe wet?

Vervolgonderzoek digitale dienstverlening (onder voorbehoud)

In ons Onderzoeksplan staat dat de uitkomsten van de behandeling van het rapport digitale dienstverlening in de gemeenteraad aanleiding zou kunnen geven om een vervolgonderzoek uit te voeren en eventueel dan de dienstverlening vanuit het perspectief en de behoeften van burgers en bedrijven/instellingen te onderzoeken. We hebben er kennis van genomen dat de gemeenteraden in een raadsbesluit aan de colleges van burgemeester en wethouders hebben gevraagd om hen binnen een half jaar op de hoogte te houden van de implementatie van de gedane aanbevelingen. Deze informatie, die mogelijk in april 2017 beschikbaar komt, wachten wij met belangstelling af. Als de

verkregen informatie voor de Rekenkamercommissie aanleiding is om een vervolgonderzoek uit te voeren dan zullen wij u hierover informeren.

Onderzoek doorwerking aanbevelingen op gebied van financiën

De afgelopen jaren heeft de Rekenkamercommissie verscheidene aanbevelingen gedaan over de gemeentelijke financiën. Aan de hand van de programmabegrotingen 2016 en 2017 en Jaarverslagen 2015 van de vier gemeenten gaan wij een **onderzoek** uitvoeren of de door de gemeenteraden overgenomen aanbevelingen zijn geïmplementeerd.

Dit onderzoek start in december 2016 en zal uiterlijk 1 april 2017 aan de gemeenteraden worden aangeboden.

3. Planning onderzoeken 2017

De planning van de aanbidding aan de gemeenteraden van voorgaande onderzoeken is:

Onderzoek:	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Rioleringen			1 juli 2017	
Burgerinitiatieven				Oktober 2017
Sociaal Domein				pm
(Digitale) dienstverlening				pm
Doorwerking aanbeveling financiën		1 april 2017		

4. Budget 2017 en egalisatiereserve Rekenkamercommissie

In het Onderzoeksplan 2016-2017 zijn we voor het jaar 2016 uitgegaan van een uitgavenbudget van € 182.554,00 en inkomsten (bijdrage van de gemeenten) van € 165.600,00. Het tekort ad € 16.954,00 kon worden onttrokken aan de egalisatiereserve. De verwachting is, per de stand van 1 december 2016, dat onder andere als gevolg van de vertraging bij het uitvoeren van twee onderzoeken (riolering en burgerinitiatieven) er een overschot zal zijn van € 45.000,00. Voor 2017 verwachten wij geen vertraging in de uitvoering. Hierna treft u een overzicht aan van de oorspronkelijke begrotingen 2016 en 2017 overeenkomstig Onderzoeksplan 2016-2017, een raming van de te verwachten kosten voor 2016 en de herziene begroting voor 2017 (op basis van verwachte uitkomsten 2016).

	Begroot 2016 *	2016 (per 1-12)	Begroot 2017 *	Begroot 2017 herzien
Bijdrage gemeenten:	165.600	165.600	165.600	165.600
Wassenaar (25.731 inwoners)	28.819	28.819	28.819	28.819
Voorschoten (25.150 inwoners)	28.168	28.168	28.168	28.168
Oegstgeest (22.997 inwoners)	25.757	25.757	25.757	25.757
Leidschendam-Voorburg (73.979 inwoners)	82.856	82.856	82.856	82.856
Uitgaven:				
Onderzoeken:	119.500	52.311	107.500	154.500
Onderzoeken 2016	119.500	52.311	-	
Onderzoeken 2017			107.500	154.500
Ondersteuning:				
Secretaris	43.470	48.672	43.470	43.470
Overige kosten	4.025	3.706	4.025	4.025

Vergoeding leden Rekenkamercommissie	15.559	15.559	15.559	15.559
Totale uitgaven	182.554	120.248	170.554	217.554
Onttrekking/storting reserve	-16.954	+ 45.352	-4.954	-51.954

* Onderzoeksplan 2016-2017

Op basis van de verwachte uitgaven en inkomsten over 2016 en de herziene begroting voor 2017 op basis van deze voortgangsbrief zal de reserve Rekenkamercommissie zich als volgt ontwikkelen:

Saldo 1-1-2016	26.368
Verwacht overschot 2016	45.352
saldo 1-1-2017	71.720
Verwacht geraamd tekort 2017 op basis deze brief	-51.954
Saldo 1-1-2018	19.766

In het Jaarverslag 2016 van de Rekenkamercommissie, dat u uiterlijk 1 april 2017 ontvangt, leggen wij verantwoording af over de werkzaamheden 2016 en zullen dan ook aangeven of de begroting voor 2017 nog overeenkomt met de hiervoor vermelde ramingen.

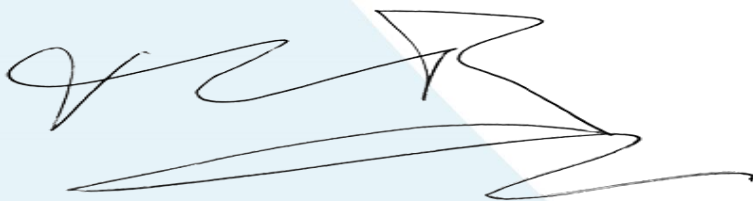
5. Evaluatie Rekekamercommissie

Bij het schrijven van deze brief zijn de uitkomsten van de evaluatie van de Rekenkamercommissie nog niet openbaar en besproken in de gemeenteraden. Mochten de besluiten van de gemeenteraden over de uitkomsten van de evaluatie aanleiding zijn tot aanpassing van de voorgenomen onderzoeken in 2017, dan zullen wij u hierover informeren.

6. Tot slot

Desgewenst lichten wij graag de inhoud van deze brief nader toe.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Berg, voorzitter